

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 13638

KLEYNE ANTOLOGYE FUN DER
YIDISHER LIRIK IN GALITSY

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

מענדל נייגרעשל
אליעזר שינדלער

קליינע אַנטאָלאָגיע
פֿון דער ייִדישער ליריק
אין גאַליציע • 1897 ביז 1935

פֿאַרלאַג פֿון א. ב. צערמאַט • ווין

1

9

3

6

שיפאָגראַפֿיע פֿון א. ב. צערצטא ● געדרוקט אין דער דרוקעריי פֿון
רייטער און שותפים, ווין, צווייטער באַצירק, טאבאָרשטראָז נומער 52b

*mendl neugröschel yn eliëser schindler: klejne antologie fyn der
jidisher lirik in galicje, 1897 bis 1935 ● copyright 1936 by
verlag a. b. cerata, wien, 20. bezirk, jägerstraße nr. 3 ● druck:
buchdruckerei reiter und co., wien, 2. bezirk, taborstraße nr. 52b*

משה לייב האלפערנס הייליקן אַנדענק

וּבְצַמֵּט

- 5 אדלער יעקב: צייטליד
- 6 אייזלאנד ראובן: אזוי, אזוי, די יאָרן גייען
- 7 ● פאַרטרטט
- 8 אימבער שמואל יעקב: דאָס גראָז איז שענער ● מייע טעג
- 9 אַשענדאָרף ישראל: הערשעלע אָסטראָפּאָליעריס מצבה
- 10 באַזונע נחום: פֿערד אין דער נאכט
- 11 באַראַש אשר: אַ רױ פֿון פֿאַרנאכט
- 12 גראָס נפתלי: וואונדערלעך
- 13 גרינבערג אורי צבי: באַשעפֿעניש מענטש
- 14 ● פֿון: „מעפֿיסטאַ“
- 16 דעמביצער סאַלאַמאָן: די נאכט אין שטעטל
- 17 האלפערן משה לייב: אין קוני איילאנד
- 18 ● *memento mori*
- 19 האָראַוויץ בער: די לוקווער יידן ● מיין טרויערליד
- 20 ווירטה מיכל: מירעלע
- 22 וועבער ה.: צוויי פֿרויען אין גאס
- 23 טעלער י. ל.: ליד
- 24 לי מלכה: באַליידיקט
- 25 לייבל דינאל: פֿון ווינטער
- 27 לעווי יוסף הלל: ווי אַ נס אויף דער וועלט
- 28 מעסטעל יעקב: פֿון: „דער נביא“
- 29 נאָדיר משה: איך קום נענטער צום טאָג
- 32 נייגרעשל מענדל: דער סאָד
- 33 פֿאַגעל דבורה: טרינקליד I
- 34 פֿאַלק יוסף: אין דער פֿרעמד
- 35 קאַרן רחל ה.: דיר
- 36 קעניגסבערג דוד: אין דער פֿרי ● נאָנט
- 37 ראַוויטש מלך: קינד
- 38 ● די פֿאַרשטויסענע צו די אַרימע
- 39 שטאַלצענבערג אַבא: טאַרנאָוו
- 40 שטאַק פֿראַדל: צי זאָל איך מיך פֿאַרבאָרגן
- 41 שטיקער מאיר: גליק
- 42 שימעל משה: מאָראַליאַטאַריש ליד
- 43 שינדלער אליעזר: דער וועג
- 44 שנאָפער בער: דאָס לעמעלע
- 45 ביבליאָגראַפֿיע

יעקב אדלער

צייטליד

מיר וועלן קיין קארן, קיין ווייץ און קיין גערשטן
גיט האָבן —
די פֿעלדער, די ברייטע, זיי שטייען אין גריבער
צענראָבן.

מיר וועלן קיין שאַף און קיין רינד אויפֿן פֿעלד מער
גיט האָבן —
די פֿעלדער, זיי זענען פֿאַרנומען מיט מתים
און ראָבן.

די בוימער, זיי שטייען באלאָרן מיט עפל
און באָרן —
זיי וועלן אזוי אויף די צווייגן פֿאַרפֿוילן,
פֿאַרדארן . . .

די יינגסטע, די קרעפֿטיקסטע מענטשן, זיי שטייען
אין פֿלאַקער —
ניטאָ, ווער סיזאַל זייען און פֿלאַנצן און פֿירן
דעם אַקער.

די פֿעלדער, זיי זענען פֿאַרנומען מיט מתים
און ראָבן —
מיר וועלן קיין קארן, קיין ווייץ און קיין גערשטן
גיט האָבן . . .

ראובן אייזלאנד

אזוי אזוי די יארן גייען

אזוי! אזוי! די יארן גייען און איך ווער אלט.
איך האב דאס היינט געפונען אויף א שער-בלאט פֿון אן אלטן בוך.
אז באלד און איך וועל ווערן דרייסיק יאר.

איך ווינטש מיר, כוואָלט געווען שוין אלט.
איך וואָלט מיר דאָן געקויפֿט א גראָבן שטעקן.
און אפשר גאָר א טאבאק־פּושקעלע צום שמעקן.
און וואָלט אַרויס אין גאַס, געזעצט זיך באַ דער טיר.
באַטראַכט אַיעדן אַיינעם און געלאַכט אין מיר
אויף אלע די וואָס יאָגן איילנדיק זיך פֿאַרביי
און האָבן גאָר קיין צייט ניט. אַ קוק, אַ לויף, אַ שפּיי,
און ווייטער זיך געיאָגט צו אלדי גוטע יאר.

און אפשר גאָר
וואָלט איך דאָס אויכעט ניט געטאָן.
גאָר כוואָלט זיך פשוט גאַנגן אזוי געלאַסן
גענאַנגען מיר שפּאַצירן אין די גאַסן.
די הענט פֿאַרלייגט אַהינטער אויפֿן רוקן.
אַביסל אַיינגעביקט, בנעומותדיק גאָר קוקן.
ווי שטיל, געלאַסן, ס'טרעטן אויף די שטיינער
מיינע אַלטע ביינער,
טראָט נאָך טראָט,
טראָט נאָך טראָט.

פאַרט רעט

דאָס שאַרפֿע נעול ברונז צו דעם דיל,
די דינע ליפלעך ווי צונויפֿנעקלעבט.
דאָס דאַרע הענטל ווי פֿון דראָט געוועבט
קלעבט אויפֿן טיש פֿאַרביסן, האַרט און שטיל.

און ווי אַ שלענגל צווישן גלאַנציק שטרוי,
קלאַפט אויף איר שליף אַן אַדער דין און בלוי.
די ביזע שנאה צינדט די אויגן גרוי,
דאָס הענטל אַבער קלעבט פֿאַרביסן שטיל.

דאָס גראָז איז שענער

דאָס גראָז איז שענער פֿון אלע בלומען.
די טרער איז טיפֿער פֿון אלע ימען;
דאָס גליק, וואָס קומט אויף אַ שטריו געשוואומען,
בינדט הענט און פֿיס דעם ריז צוואַמען.

דער טראָפּן בלוט אונטערן מינדסטן נאַגל
קומט אָפֿט צום האַרץ אלס לעצטער טרייסטער.
דער זאק אָן שפּייז, דער לערער לאַגל,
באַטייט געוויזן אין דעם חכמים רייסטער.

מיינע טעג

די טעג מיינע גייען אין שטילקייט אַוועק,
ווי כוואַליעס, וואָס גייען צו קניען באַם ברעג.

די טעג מיינע גייען, ווי מיידלעך צום טאַגן —
פֿול פֿרייד און פֿול בלוטרויש און ציטערדיק גאַנגן.

די טעג מיינע קומען, ווי קינדער צו מיר
און שיטן — ווי קינדער — שאַרף זאַמד פֿאַר מיין טיר... .

זיי קומען און לאַזן מיך אָפֿטמאַל פֿאַרוויינט —
איך שייד זיך מיט זיי, ווי מע שיידט זיך מיט פֿריינט.

הערשעלע אַסטראָפּאָלייערס מצבה

דאָ ליגט הערשעלע, הערשעלע פֿון אַסטראָפּאָליע, געשפּיזט זיין גוף מיט בולבעס, באַרשט און פּאַסאַליעס, געקליידט זיך אין אַפּגעריסענע־אַפּגעשליסענע מלבושים, סינאנצע לעבן אַ חלוש — אויפֿגעהאַלטן זיך מיט נסים, דאָס ווייב האָט באַ אים געבעך געהאַט אַ פֿינצטערע דאָליע — דאָ ליגט הערשעלע, הערשעלע פֿון אַסטראָפּאָליע.

ס'קומט טאַקע אליהו הנביא די רבנים 'תיקוים' אויפֿצוקלערן, די פֿעסלעך גאָלד באַ די גבירים פֿון טאַג צו טאַג זיך מערן, אָבער וואָס מערער ס'לערנען די רבנים די הייליקע תורה, אַלין מער פֿאַרזינקען זיי אין דער זינדיקער מרה־שחורה, און וואָס מער ס'ציילן די גבירים זייערע פֿעסלעך גאָלד, אַלין מער שרעקן זיך — גלייך תמיד וואָלט מען זיי באַרויבן געוואָלט, אָבער ער אין גרעסטער נויט אַרומגעגאַנגען איז מיט אַ פֿריידיקן גלויבן; דאָס גאָלד פֿון זיין שמייכל געלעגן איז פֿאַר יעדן פֿריי, ווייל ווער וועט עס דען פֿרוואוּן באַ אים אוועקרויבן, פֿאַר יעדן, פֿאַר יעדן איז עס דאָך געווען סיי ווי סיי!

ליגט ער דאָ, דער קלונעטשקער הערשעלע, אונטער דער מצבה, הערשעלע, וואָס האָט זיך אַרויסגעכאַפט פֿונם הימל בנגבה, אַרויסגעגנבעט זיך, אַנצוטרינקען אלע פֿאַרמרה־שחורטע מיט פֿריידן, ס'האַט נאָך אים געבענקט דער אויבערשטער אין זיין פֿאַרגליווערטן גן־עדן, האָט ער אים געפּלאָגט מיט דחקות און נויט, ער זאָל פֿאַרלאָזן די ערד, נאָר וואָס מער ר'האַט געליטן, אַלין העוהדיקער האָט ער זיך געווערט, ביז ער האָט ווי אַ לאַנג נאָכגעיאָגט הינדעלע נאָכגעגעבן — זאָל זיין פֿרייד זיין איינגעבינדן אין בינטל פֿון אונדזער אומעטיקן לעבן.

פֿערד אין דער נאכט

פֿערד אין דער נאכט זענען נאָנטער ווי מענטשן.
ווען ס'גייט אויף לבנה אזוי רויט אויף קופּאָלן.
אויף קופּאָלן פֿון קלויסטערס, וואָס זשאַרען אין אָונט.
ווען דער טאָג, ווי אַ גוסס, ליגט האַרט פֿאַרן פּאַרקן.

פֿערד אין דער נאכט זענען נאָנטער ווי טרערן.
ווען ס'קומט אויף דערמאָנונג אין האַרץ פֿון אַ מענטשן.
זענען טיפֿער פֿון פֿריידן, וואָס קוואַלן פֿון טיפֿן.
ווען ס'האָט זיך צעפֿלאַטערט אַן אָדלער אין האַרצן.

פֿערד אין דער נאכט אויף גראָזן פֿון לאַנקעס.
ווען ס'בויגן זיך קעפּ אזוי פֿרום אַן געשפּאַן.
זענען נאָנטער ווי אומעטן אין צייט פֿון אָפּשטאַרבן.
זענען ליבער ווי פֿריידן אין שעה פֿון באַגינען.

פֿערד אין דער נאכט, ווען ס'האָט אַ רעגן געקאַפּעט
און ס'זינגען די רינזעס דאָס ליד פֿון פֿאַרגייען —
קענען טיפֿער באַהעפֿטן דעם צער פֿון דיין האַרצן.
וועלן טיפֿער פֿאַרשטייען די פֿרייד פֿון אַ מענטשן...

אשר נאראש

א רן פון פארנאכט

א רן פון פארנאכט א געבענטשטע,
געשפיטע פון גינגאלדנע שטראלן,
פון טיף-ווייכע, מיסטישע קלאנגען,
הילט איין איצט אין בלאַע וואואלן
די פֿעלדער, געצירטע מיט זאנגען.

א שטיליקער פֿויגל פֿארדרימלט,
דאָס קעפל פֿארדעקט מיט א פֿליגל;
איצט ווינט זיך אין גליק-פֿולע ווייען
און זעט נישט די הימלישע חופּה,
וואָס טוט זיך מיט שטערן באַזייען ...

א הויך ווי פֿון אנדערע וועלטן
באָררט לייכט דיין קראַנקע נשמה;
א ליד פֿון פֿאַרבאָרגענע גליקן
צעניסט זיך אין זיסקייט אַרום דיר
און טוט זיך אין הלומות פֿאַרשטריקן ...

וואונדערלעך

ווי וואונדערלעך, ווי וואונדערלעך דאָס איז געשען:
איך בין געזעסן אויפֿן גאנעק פֿארן הויז,
געקוקט ווי קינדער דרייען זיך אין רינגען,
און זינגען, זינגען, ווי קליינע קינדער זינגען,
און נישט געזען.

ווי סגיט דער טאָג, דער טאָג, פֿאַר מיינע אויגן איבער —
ווי וואונדערלעך עס איז דער טאָג אין גאנצן אַריבער.

און ס'קאָן נאָך זיין, עס וועט אַמאָל אזוי געשען:
איך וועל, ווי איצטער, זיצן אויפֿן גאנעק פֿארן הויז
און קוקן, ווי קינדער דרייען זיך אין רינגען,
און זינגען, זינגען, ווי קליינע קינדער זינגען,
און וועל נישט זען.

ווי סגיט דער טאָג, דער טאָג, פֿאַר מיינע אויגן איבער —
ווי סגיט מיין לעבן אין אַן אַנדער וועלט אַריבער.

באשעפֿעניש מענטש

און איך האָב געפֿרעגט באַ חכמים מיט שניי אויף די קעפֿ שוין:
וואָס איז דער סוד פֿונם מענטשלעכן אָנהויב און אויסלאָז.
וואָס איז זיין אויפֿשטיין מיט זון גלייך און וואָס איז זיין אויסגיין.

עס זענען די זקנים געזעסן נאָך טבילה אין וואַסער,
(עס האָבן געפֿיבערט אוודאי די לויטערע גופים)...
און האָבן געקנייטשט מיט די קלוגע און ליכטיקע שטערנס
אַריבער די ספרים פֿון מענטשלעכע זיבעציק שפראַכן,
און ס'האָבן די שויבן געברענגט אין דער וועלט פֿונם אָונט,
ווען זייערע הייליקע אויגן האָט אָונט געצויגן — —

(אזוי האָט געברענגט אין מיין קאָפּ דאָס געוועב פֿון מחשבות).

קינד מינס, האָט יעדער פֿון זיי מיר געזאָגט אינם אָונט:
יאָרן און יאָרן אזוי בין איך חוקר־ודורש
אין הייליקע ספרים,

און פֿון דעם באַשעפֿעניש: מענטש, שטייט געשריבן (א ציטער 1)
די מעשים, די חכמה, די נעצן, דאָס שלעכטס און דאָס גוטע,
און אַלין, וואָס דערציילט פֿונם מענטשלעכן אויפֿגיין און אויסגיין:
דאָס בויען היכלות מיט פֿרייד און דאָס קלינגען מיט גלאַקן,
דאָס לאַכן אין דופֿטיקע נעכט ביי די רוטע באַנינענס,
די וואַנדער פֿון גיין אויפֿן ים, דאָס פֿאַרפֿילן דעם מרחק
און דאָן די הורבנות פֿון מענטשן, דאָס שעלטן דעם הימל,
דער פֿאַל פֿון די לייבער און ווערן אַ שפּיז פֿאַר די ווערים. —

און איך האָב די זקנים געלאָזן באַ זייערע ספרים,
מיט חן פֿון לבנות אין פנים און נאכט אין די אויגן.
(זיי זענען זיך טובלעך גענאַנגען אוודאי אין טייכן — —)

ס'זענען שוין פֿינצטער געוועזן די שויבן פֿון ווייִשטעט
און ס'האָט דער צוקאָפּנס־שטיין מיינער: דער וואַנין, געפֿונקלט,
ווען איך האָב מיין גוף אזוי גרויליק אנדערגעוואָרפֿן
אין נאכטישן ווינקל.

פֿון: "מע פֿיס טאָ"

כ'האָב מיין בעטל געשטעלט אויף דער פּלושענער שוועל
פֿאַר שלאָפֿן־ניין־טויער.

האַל־נאַקעטער זיין איך, דעם קאָפּ אַ געבויענעם
ביז צו די קניעס,
און קאָרטשע מיך, קאָרטשע מיך:
עפֿן דיך, טויער!

אַ אַכור, אַ האַר פֿון מיין לייִד־טאָג און אומרו,
לאָז רוען באַנאַכט כאַטש דיין קרבן — מיין קערפּער!

דער שלאָף איז אַ גוטער, אַ ווייכער, אַ טיפֿער,
די נאַכט איז אַ קילע, אַ לינדע, אַ שטילע,
און איבער דעם בראַנדיקן סנה־גוף צעניסט זיך
אַ רחמימדיק בלאַקייט — —

אַ עפֿן דעם טויער!

עס ברענען אזוי מיינע וואונדן, מעפֿיסטאָ!
עס ברענען די צייכנס פֿון דינע גליִד־טער!
און וואָס וועט דיר שאַטן, אז פּלאַנ־גוף וועט שלאָפֿן,
אַ פּאָר שעה נישט וויסן, וואָס ס'איז אַזוינס לעבן,
אַ פּאָר שעה נישט גרוילן!!
אומזיסט איז מיין תּפֿילה,
דער האַר איז אַ טויבער...
מעפֿיסטאָ אַ טויבער!

האלב־נאקעטער זיין איך, דעם קאָפּ אַ געבוירענעם
ביז צו די קניעס.

מיין בעט איז געשמעלט אויף דער פלושענער שוועל
פֿאַרן שלאָפֿן־גיין־טויער. . .

די נאכט איז אַ קילע, אַ ווייכע, אַ נוטע.
מעפֿיסטאָ — אַ טויבער — —

סאַלאַמאַן דעמביצער

די נאַכט אין שמעטל

די הייזער, זיי שלאָפֿן, זיי שטייען איצט שטום,
דער שומר נייט לאַנגזאַם אין שמעטל אַרום,
פֿאַרלאָזן דער מאַרק, די געסלעך און גאַס,
די וועלט זעט אויס טרויריק און טויטלעך און בלאַס;
עס רוט אויך דער נאַרטן, די בלום און דער בוים,
די נאַכט, דאַכט זיך, הלומט אָן אייביקן טרוים...
און אליין איז מיט צויבער, אזוי הייליק און שטיל,
די הייזער, דער טורעם, דער מאַרק און די שול.
די לבנה דאַרט אויבן שפּאַצירט זיך פֿאַרטראַכט,
באַלייכט איצט דאָס שמעטל אין שטילקייט פֿון נאַכט. --

אין קוני איילאנד

משה-לייב, משה-לייב,

סיאי ניט פֿון זיידנס פֿעלד דאָס שיקסל, וואָס דו זעסט.

פֿון וואַנען דען? פֿון הי.

דאָס הייסט — א פֿויגעלע פֿון אַ בראַדווייער נעסט

איז זי? — — —

קען זיין.

און אפשר נאָר

איז זי אַזא, וואָס טאַנצט די האַנאַלול־טענין

אין קוני איילאנד דאָ.

און אַלע נאַכט באַוואַרפֿט מען זי מיט נאָלד און קרענין —

איז? — — —

קען זיין.

און אפשר נאָר

האָט זי אַ מאַן, אַ לאַרד, וואָס טראַגט אַ ווייסן באַרד.

און וואוינט אין אַ האַטעל,

וואו שטייף, ווי וואַקס־פֿיגורן, שטיין די דינער דאָרט

באַם שוועל? — — —

קען זיין.

אויב יאָ אַזוי,

פֿאַרוואַס־זשע קומט דער לאַרד ניט אויך אַהער צו גיין.

פֿאַרוואַס? וואו איז ער, וואו?

צי איז ער אויך אַליין, משה-לייב? אַזוי אַליין

ווי דו? — — —

קען זיין.

memento mori

און אז משה לייב, דער פאָעט, וועט דערציילן,
אז ער האָט דעם טויט אויף די כוואַליעס געזען,
אזוי ווי מע זעט זיך אליין אין אַ שפיגל,
און דאָס אין דער פֿרי גאָר, אזוי אַרום צען —
צי וועט מען דאָס גלייבן משה לייבן?

און אז משה לייב האָט דעם טויט פֿונדערווייטנס
באַגריסט מיט אַ האַנט און געפֿרעגט, ווי סע גייט,
און דווקא בעת ס'האַבן מענטשן פֿיל טויזנט
אין וואַסער זיך ווילד מיט דעם לעבן געפֿרייט —
צי וועט מען דאָס גלייבן משה לייבן?

און אז משה לייב וועט מיט טרערן זיך שווערן,
אז ס'האַט צו דעם טויט אים געצויגן אזוי —
אזוי ווי סע ציט אַ פֿאַרבענקטן אין אָונט
צום פֿענצטער פֿון זינס אַ פֿאַרהייליקטער פֿרוי —
צי וועט מען דאָס גלייבן משה לייבן?

און אז משה לייב וועט דעם טויט פֿאַר זיי מאַלן
נישט גרוי און נישט פֿינצטער, נאָר פֿאַרבנרייך שייין,
אזוי ווי ער האָט אַרום צען זיך באַוויזן
דאָרט ווייט צווישן הימל און כוואַליעס אליין —
צי וועט מען דאָס גלייבן משה לייבן?

די לוקווער יידן

די לוקווער יידן
גייען אין זגערענע העמדער!
און זיי לעבן תמיד אין פֿרידן;
די לוקווער יידן!

אויף זעליק פֿישלס רוקן
איז א פחד צו קוקן!
ער פאקט א בוהיי בא די הערנער,
טוט דער זיך צו אים בוקן!

וואָס רוישט אזוי דער וואַלד?
סאַראַ מעכטיק קלינגען?
דאָס קאַסען די לוקווער יינגען
און לוקווער שניטערנס זינגען!

ס'וואַקסט דאָס האַרץ אין דער ברוסט,
ס'קומען אויף שטאַלצע טרערן!
ס'וועלן זיך אַוויגע יידן,
זיי לוקווער יידן מערן! ...

מייַן טרויער ליד

ס'האַט מיך אַרומגענומען דער טרויער
זוי די יונגישקע, גרינגקע סמערעקעס
דער שניי
מיט זיין שווערן, גראַבן טלית...
חויז דעם טוט מיר גאַרנישט זויי...

מירעלע

דער קרעמערקעס דבורהלעס טעכטערל הייסט:
שיין מירעלע, מירעלע!
און דבורהלע זאגט, אז איר איינציקע טרייסט
איז מירעלע, מירעלע.
די זון שיינט באטאג, די לבנה באנאכט,
און מירעלע שטייט בא דעם פֿענצטער און לאכט...
לאך, מירעלע! מירעלע!

דאָס מירעלע איז הנעוודיק, צוקערדיק שיין,
דאָס מירעלע... מירעלע!...
זי האָט וויסע הענטעלעך, וויסניקע ציין...
אך, מירעלע... מירעלע!...
די יינגלעך ווערן פֿאַר בענקשאַפֿט אוש בלאַם,
נאָר מירעלעס הערצל איז קאַלטער פֿון אייז...
איי, מירעלע! מירעלע!

פֿאַר מירעלעס פֿענצטערלעך דרייען זיך אַרום —
זעט מירעלע... מירעלע...
די פֿיינסטע בהורימלעך שווינגנדיק שטום...
הם... מירעלע... מירעלע...
די זון שיינט באטאג, די לבנה באנאכט,
און מירעלע שטייט בא דעם פֿענצטער און לאכט...
איי, מירעלע! מירעלע!

עס פֿליען נאָר זיפֿצן צום הימל אַרויף...
אך, מירעלע... מירעלע!
עס נעמט נישט קיין עסן, עס נעמט נישט קיין שלאָף,
אוי, מירעלע... מירעלע!

עם פלאצן די הערצער פֿון ווייטאָג און שמערין,
נאָר קיינער קען רירן ס'פֿאַרפֿרוירענע הערין
פֿון מירעלע, מירעלע! ...

די יאָרן ווי וואַסערן שווימען אוועק,
זע, מירעלע, מירעלע!
עס האָט שוין דיין שיינקייט גענומען אַן עק ...
אוי, מירעלע ... מירעלע!
שוין פֿינצטער דיין פנים, געבויגן דיין קאָפּ
און רויטלעך די אויגן און גרוי שוין דער צאָפּ ...
גרוי! מירעלע ... מירעלע ...

עס לייכטן די שטערן, די לבנה באַנאַכט
אויף מירעלע, מירעלע!
זי שטייט באַ דעם פֿענצטער פֿאַרומערט, פֿאַרטראַכט ...
אוי, מירעלע ... מירעלע! ...
עס שווימען די וואַלקן אַהין און אַהער,
פֿון מירעלעס אייגעלעך קאָפעט אַ טרער ...
זויין, מירעלע! ... מירעלע! ...

צוויי פֿרויען אין גאס

צוויי פֿרויען פֿארוויען א שוויגן
אינמיטן א לידיקער גאס —
פֿליען באלקאנען ווי שטייגן
און מאכן דעם אָוונט פלאַץ.

שפרייזט פֿון דערווייטנס דער אָוונט
מיט א ציגאר אין די ציין,
פֿילט מיט דער שטאַט זיך באַוואַרנט.
ווי מיט א צעמענטענעם בייך.

צוויי פֿרויען טראָגן אַקעגן
א פֿרישגעדעקטע נאכט
אויף הענט — ווי פֿארטרעטענע וועגן
אין פֿאַרשטאַטס-גערטנער פֿאַרשפּאַרט.

איצט גייען הינט נאָך אין גאַרטן
און זוכן פֿאַרמעקטע טרייט,
ווייל ס'קומען שוין מענער — ווי קאַרטן
אויף א פֿאַרפֿלעקטן טיש. —

וואַקסט אין די פֿרויען א מידקייט
ביז ווייט ארויף צום באלקאָן,
וואו ס'האַבן גלעזערנע טירן
אין זייערע הענט זיך דערמאָנט.

וואו ס'קנייטשן זיך נאָך נארדינען
פֿון זייער פֿאַרגעסענער שאַנד,
און ס'טריפֿט שוין א טרייסט דורך א דינער,
מיט טוימקייט פֿאַרהאַנגענער וואַנט. —

דער אלטער מיט די מילדע, גוטע אויגן און די אָדערדיקע צארטע הענט.
באָם פאַרקן אין זומערדיקן פֿאַרנאַכט:
שטילקייט שלייכט אַרום אין גערטנער —
און באַשפּריצט די בוימער און די גראַזן;
זינגע הערצער בענקענען צו שאַטנדיקע פּלווין;
אין בלייבן שייך, מיט ציטערדיקע הענט
שרייבן ווינטן איין זייערע נעמען אין זאַמד;
און דער גוטער זקן באָם פאַרקן
רוקט אַריין צוויי פֿינגער מיט טאַבאַק אין נאָז,
ווי אַ שאַטן מיט אַ קריגל מילך
איילט אַ שמייכל דורך אויף זיינע ליפּן...
מיטן וועג, וואָס פֿירט צום באַלויכטענעם הויז,
שפּאַנט ער געמיטלעך,
הענט פֿאַרלייגט, און קאַפּ אויף ברוסט,
ווי ער וואַלט געשאַצט דעם ווערט פֿון די אייגענע טריט...

באלידיקט

דו האַסט זיך איבער מיר געבויגן —
סאַמעט־פּליגל זענען אָנגעפּלויגן,
געגלעט מיין פנים מיט וועס פֿון דייע אויגן...

האַבן ווייסע דעכער זיך געוויגט אין שטויבן,
דייזער האַבן זיך אין וואַסער־בערג געבויגן —
אונדז מיט זיך אַראָפּ, אַראָפּ געצויגן.

מיין קאַפּ איז אויסגעבויגן ווי צום שעכטן,
איך בין באַלידיקט נאָך פֿון נעכטן
און בעט אויפֿסניי, מיינע צעפּ צעפּלעכטן...

פֿון ווינטער

די ערד איז געוועזן א גארטן, א וויסער,
 מיט שניי-ווייסע בלומען באוועבט און באצויגן —
 איך שטיי פֿארן פֿענצטער און רייב מיר די אויגן:
 מע זעט נישט אזוינס אין פֿאַרכשופטן קעסטל:
 א שניי איז געפֿאלן און ס'ציטערט א פֿרעסטל.

און האָסטו דאָס פֿענצטער געעפֿנט
 און האָסטו אַרויס זיך געבויגן —
 דערפֿילסטו א זילבערנעם קופֿל פֿון אויבן,
 וואָס שיט אויף דיר בלומען מיט זילבערנע גלאַנצן.
 און אַלין הויבט אָן לאַכן
 און אַלין הויבט אָן טאַנצן
 און דו — אין דער מיטן.

מיר זינגען, מיר הוליען,
 און אַלין מוז איך קוישן,
 אין אַלין מוז איך טוליען.
 און ענג ווערט די וועלט אונדז:
 דער הימל פֿאַרהאַלט אונדז,
 די ערד, זי פֿאַרשטעלט אונדז.
 מיר מוזן דעם זילבערנעם הימל צעברעכן —
 מיר הויבן די קעפֿ און ער מוז זיך שוין שיטן,
 א שטויס מיטן פֿוס און די ערד איז אַנטלאָפֿן
 און שוין איז אַלין פֿרייער
 און שוין איז אַלין אָפֿן.
 גאָר פֿלוצים דערפֿילסטו, אַז דאָס גאָר איז טייער,
 וואָס ווייטער און ווייטער

און שוועבט נאך ארום אין צעבראָכענע הימלען,
און שליידערסט ארום מיט פֿאַרוואַגלטע ערדן,
און פֿאַלסט באלד אַ מידער.
מלאכים פֿאַרבלוטע מיט בלוטיקע שווערדן,
מלאכים, וואָס גוססען, זינגען דיר לידער.

ווי א נס אויף דער וועלט

ווען ביזע אים פֿאַרהילט אין זיין טלית,
פֿאַרגאַרטלט אין שפּלער נרמ,
דאַן גלייכט ער זיין אייגענעם גאַט —
און דאַמאַלס באַגרייף איך שוין אַלעס.

קדושים, ווען מ'האַט זיי געצויגן
צום שייטער, אין לידן פֿאַרליבט,
האַבן אזוי נישט באַטריבט
געבליקט ווי באַ אים זיינע אויגן...

סיאזי פֿול מיט תּמימות זיין גלויבן,
וואָס יעדערן מאַטערט און קוועלט,
קאַן ער דערטראַגן אין שטילן;
ער פֿילט, וואָס ס'קאַן קיינער נישט פֿילן
און לעבט ווי א נס אויף דער וועלט. —

פֿון: "דער נביא"

איך גיי נאָך צווישן אייך
מיט צוגעמאַכטע אויגן,
און דריקט איר מיר די האַנט.
דאָן איז מיין קאָפּ געבוין.
און יאָרן האָב איך לאַנג
אַזוי דורך אייך געצויגן...
איך גיי נאָך צווישן אייך
מיט צוגעמאַכטע אויגן.

איר האָט געגלעט מיין קאָפּ
מיט איניק־גרויס באַנערן,
האָב איך דערפֿילט אין ברוסט
אַ האַרציק־ווייך פֿאַרצערן,
און עפֿנדיק דאָס אויג —
דערזען האָב איך טרערן!
איר האָט געגלעט מיין קאָפּ
מיט גלויביק־גרויס באַנערן...

און נישט דערפֿילט האָב איך
דעם נאָט אויס אייער שווערן...
איר האָט געזאָלגט מיין קאָפּ
מיט איניק־היסע טרערן —
און איך האָב יעדעס וואָרט
צו אייך אַזוי געוואויגן!...
געגאַנגען צווישן אייך
מיט צוגעמאַכטע אויגן...

איך קום נענטער צום טאָג

כ'קום נענטער צום טאָג.

כ'קום נענטער צו אייך.

און קוקט נישט מיט חשד, מינע ברידער.

איך קום דאָך ווי איר פֿון דער אַרימער גאָס.

איך קום דאָך ווי איר פֿון דער גידער.

און האָב איך אַמאָל מיט גאוהדיק וואָרט.

מיט זשעסטן געפֿלאַכט און געקונציקט —

ס'האָט מיך סילעבן געפאַטשט שוין גענוג

און אויגן און ליפּן פֿאַרוואַנדיקט.

כ'קום נענטער צו דיר.

געטרוי מיר דיין האַנט

אַ, חבר אויף בלוטיקע וועגן.

נישט שטיי אין מיין טור

איך ספק געשפּאַנט

ווי אַ גאַסט אויף אַ ווייל, אויף אַ רגע.

נישט פֿרעמדט זיך פֿון מיר

אַ, נאָענטסטע מיין,

איך טאָר מיך פֿון אייך נישט פֿאַרפֿרעמדן.

איך דריי איין דעם לאַמט

פֿון מיין בליציקן וואָרט.

כדי אייך

די אויגן נישט בלענדן.

פֿאַרשטייט מיך און גלויבט מיר.

און גלויבט, אַז מיין אויג

קען קיינמאל נישט זאָגן קיין ליגן.
איך ברענג אייך די זאַפֿט
פֿון מיין ווייטיקדיק וואָרט
אין פראָסטן,
אין ערדענעם קריגל.

איך קום זיך נישט בוין
אפילו צו אייך,
אפילו צום האַרץ מיינעם אויך נישט.

מיין צאַפֿלען, מיין צוקן
ווערט מילדער,
ווערט ווייך,
אַז איך ווייס, אַז מייַן הויך איז קיין הויך נישט.

איך שטעל מיר
קיין גאַלדן מצבהלע נישט.
איך לעב נישט פֿאַר ווירויך און לאָרבערם,
איך גיי מיט די קעמפֿנדע אַרעמע מיט
און טראָג מיינע פלייצעס ווי טאָרבעס.

איך וויל אייך נישט זאָגן,
אַז ליב האָב איך, ליב
די שטומע, די שטוינענדע מאַסן,
ווען זיי הויבן־אַן בריוון
ווי שטראָמען סוף־מעריין,
ווען יאָרהונדערטער־שלויוון צעפלאַצן.

איך וויל אייך נישט גלעטן
מיט סאַמעטן וואָרט
אַט דאָרט, וואו עס ווייטיקט צום ערנסטן.
איך וויל אייך נאָר זאָגן, ביז איר זענט נישט זאַט,
וועט אייגענער ביסן מיך ווערן.

גו, זאָל זיין גענוג,
איך קום זיך פֿאַר אייך
מיט גרויסע פֿאַרדינסטן נישט רימען —
איך וויל נאָר, אַז איר,
אַז איר נאָר אליין
זאָלט ווערן די שטים פֿון מיין שטימע...

און וואָס נאָך?
כהאַב מיין מאַמען דאָך זיכער געליבט —
ס'קען קיינער, מיר דאַכט, מער נישט ליבן —
דאָך האָב איך איר קיינמאַל
קיין זיסנקע בריוו,
קיין חניפּהקע בריוו נישט געשריבן.

איז קומט גענטער צו מיר
און שרייט דורך מיין מויל
און זינגט דורך מיין האַרץ,
דורך די אויגן.

איך קום זיך נישט בוקן,
נישט שמייכלען צו אייך,
איך קום זיך צו קיינעם נישט בויגן.

דער סאָד

ר. איילאָנדן

אַ ליכטיק האַרץ, מיט דאַנקבאַרקייט דערמאַן עס:
נאָך טעג פֿון אומרו, פּחד און סכּנות
ביסטו דערשוואומען צו דער רו פֿון באָרטן:

עס רוישט מיט זאַטער צייטיקייט דער גאַרטן
און קילט מיט פֿרישע עפל און מיט באַרנעס.
און סיניינט זיך טיף דאָס גראָז צו טרױט פֿון סאַרנעס,
וואָס וואַנגלען זאַנפֿט און צאַרט ווי שלאַנקע פֿרויען,
פֿאַרבענקט צו הייסער ערד, וואָס אַטעמט פֿאַרנע
מיט פֿרייד און גאַלד פֿון זומערדיקע שעה'ן.

ווען זון פֿאַרנייט און גרינגער אָונט בלויט
מיט קילער רו צום פֿיאַלעט פֿון קרויט,
ווערט פֿייכט דאָס גראָז — און פֿון די ביימער טויט
די שטילקייט — וואָס מיין ערשטע, טיפֿסטע היים איז,
און שישמעקט די נאַכט מיט צייטיקייט און שליוות.

און סיפֿאלן דעמלש מיט אַ טיף געהיימער
קראַפֿט בלאַע פֿירות פֿון די הויכע ביימער.
ס'ווערט זיס די פֿרוכט פֿון שטערן און דער הימל
ווערט טיף און בלאַ און גוט ווי ברויט מיט קימל.
און קריגן ווערן פֿול און גייען איבער
און שישמעקט מיט זעט און שפע אין די שטיבער...

ווערט טיף די נאַכט, די וועלט ווערט וואונדערלעכער,
די וואַך איז זאַט, און ווי אַ פֿולער בעכער
מיט טונקלען וויין פֿאַרניינט זיך טיף דער פֿרייטיק.

אַ ברודער מיינע: לאַמיר ווערן צייטיק!

דבורה פאגעל

טרינקליד I

איצטער איז די צייט געקומען,
געקומען די צייט פֿון טרינקלידער
וואָרום טרויעריק זענען מיר בױ צום טויט.

וואָסזשע קאָן מען טון
ווען ס'נעמט אונדז אַרום דער טרויער
ווי אַ קרעל מיט טויזנט אַרעמס
פֿון דער זייט און פֿון דער צווייטער זייט
וואָסזשע קאָן מען טון...

ווען מען קען נישט לעבן אָן מענטשן
און מען קען נישט לעבן מיט זיי?

טאָ זאָל מען זיך זעצן אַרום טישן,
פֿרויען זאָלן זיך אין ווייכן סאַמעט אָנטון,
מענער זאָלן הייסע ליפֿן ברענגען
און הענט צערטלענדיקע טרויעריקע הענט.

און מען זאָל קרישטאָלענע גלעזער שטעלן:
פֿון קילן בערנשטיין גלעזער, פֿין רויטע קרעלן —
און זיך טוקן אין דעם קלעביקן געטראַנק
אין געטראַנק פֿון טרויבן אין פֿון קישן.

און מער גאַרנישט
און מער גאַרנישט טון
וואָרום וואָסזשע קאָן מען מער נאָך זיין...

אין דער פֿרעמד

אלץ מער קלאָרער ווערט מיר אין דער פֿרעמד:

ס'איז מיין היים אַ ווייטע יענער־וועלט,
וואו מיין מאַמע לאַטעט מיר אַ העמד,
און באַצערט אזוי מיין טאַטנס אויג
איז מיט ספקות אויף מיר אָנגעשטעלט
(ס'איז אַ קשיה, צי פֿאַר עפעס כ'טויג!)
און מיין ברודער צו דער וואַנט מיך קלעמט
מיט אַ האַרבער שאלה וועגן גאָט
און ער שווערט מיר צו — צו האַלטן סוד...
אלץ מער וואָרער ווערט און שווער די פֿרעמד!

דיר

כיבין דורכנעוויקט מיט דיר, ווי ערד מיט פֿרילינגדיקן רעגן
און ס'הענגט מיין בלאַנדסטער טאָג
באַם קלאַפּנדיקן דופק פֿון דיין שטילסטן וואָרט
ווי די בין באַם צווייג פֿון בליענדיקע ליפעס.

און כיבין איבער דיר, ווי דער צוואַנג פֿון שפע
אין דער צייט,
ווען אין פֿעלד גלייכט זיך אויס דער ווייץ מיטן קאַרן
און לייגט זיך מיט דער האַפּענונג פֿון גרינקייט
איבער די אויסגעקערטע פּאָדלאַגעס פֿון שפייכלערס.

פֿון מיינע שפיצנפֿינגער טריפֿט געטריישאפֿט אויף דיין מידן קאַס
און מיינע יאָרן,
פֿעלד, אויף וועלכן ס'טרעטן דייע פֿיס,
ווערן פֿעט און אָנגעשוואַלן
פֿון צער
דיך צו ליבן, געליבטער מאַן.

אין דער פֿרי

שוין נראָ אין דרויסן, ס'האָבן שוין די הענער,
מיט גרינע פֿליגל טוענדיק אַ שלאָג,
נעקרייעט אין דעם שלאָפֿפֿולן פֿאַרטאָג.
שוין וועקן זיך אויפֿסניי דעם טאָג־דעש'ס טענער.

דער וואַסערטרעגער איז שוין אויפֿגעשטאַנען
פֿון זיין געלעגערס האַרטער מאָרגן.
באוועגט זיך שלעפֿעריק צום וואַסער צו,
און קומט זיך הוידענדיק מיט שווערע קאַנען.

פֿאוואָליע קומט דאָס לעבן אין זיין נאַנט
און טירן עפֿנען זיך אין יעדן הויז.
סיגניען שכנים באַ איינאַנדער איין און אויס. —

דער שלעפֿער איז פֿאַרשלאָפֿן היינט צו לאַנג,
נאַפט אויף זיך; שפעט! און טוט זיך אַזש אַ וואָרף;
דער דאָרפֿסנייער איז שוין אין צענטן דאָרף.

נאַנט זענען מיר אלע וואונדער
און מעשים פֿון יעדער צייט.
אין בין איך דאָ אַצינדער —
און מאַיגן בין איך ווייט.

דעם וועג פֿון שטן מייד איך;
זיין ברויטסטער וועג איז מיר שמאַל.
און וואו סע וואוינט די ליבע,
דאָרט קום איך נאָך טווינטמאַל.

קינד

אין אן אַסיען-פֿאַרנאַכט
 ווערט קיל און טונקל אין מיינע שטיבער,
 צינד איך אָן אַ ליכט און לעז די לידער פֿון מיינע פֿריינט,
 קלאַפּט עמיין אָן, גיי איך און עפֿן,
 — אָ, דו מיין ליבער!
 ער אָבער זעצט זיך אַקייניבער,
 שפּאַרט אָן דעם קאַפּ אָן ביידע הענט;
 בלאָזט אויס דאָס ליכט,
 דערוויילע איז געוואָרן טיפֿע פֿינצטערניש.
 — דו, זאָגט ער,
 וואָס האָט דיר אַ ווייב געטויגט,
 אז זי זאָל האָבן דיר אַ קינד, אַ קראַנקס?
 עס איז דאָך קראַנק, זיינע ביינדעלעך זענען אזוי שמאַל;
 און, אז עס לאַכט שוין יאָ אַמאָל, אַמאָל,
 געפֿעלט מיר נישט זיין לאַכן.
 אָט אזאַ קליינס, לאָז עס נאָר איבער אויף איין מינוט
 אויף אַ טיש, פֿאַלט עס אַראָפּ,
 און אָט פֿון דעם קליינעם, בלאָנדן קאַפּ
 קאָן גיין אַ גאַנצער בעקן בלוט.
 און טאָמער פֿאַרקילט עס זיך, אָט אזאַ קליינס,
 קען עס דען אויסהאַלטן פֿערציק גראַד פֿיבער?
 איין טאָג, אפשר —
 באַנאַכט וועט עס דיר רעדן פֿון פֿיבער,
 וועסט רייסן די הויט פֿון דיין לייב דיר פֿאַר צער —
 און פּלוצלינג בלייבט דאָס הערצעלע שטיין —
 איז אליין פֿאַריבער,
 אָט אזאַ קליינס ווערט באַלד ווי פֿאַרמעט געל;

און די תכריכמלעך — —
די גאנץ, גאנץ קליינינקע תכריכמלעך — —

●
די פֿארשטויסענע צו די אַרימע

איר האָט אַ טאַטן, אַ שטוב און אַ קינד
און האָט אַן אייגן בעט
און ווייס גערעט
און אויף אייער קעך שטייט אַ טאָפּ פֿון בלעך
און פֿייער ברענט אונטער אייער קעך.
און אז ס'איז אייך אומעטיק אין שטוב אליין,
קענט איר אויף אַ שעה צון אַ שכן גיין.

און אייך מיר האָבן ווייבער, דאָך אונדזער ווייב
פֿאַרקויפֿט אין די נעכט דאָס צעמוטשעטע לייב
און אז עס ווערט אונדז געבוירן אַ קינד,
דערטרענקען מיר עס אין אַ וואַסער, וואָס רינט
אָדער לאָזן עס ליגן אין נאַכט, רעגן, ווינט.

און ווערן מיר קראַנק, ווערן מיר מיטאנאנד
מיט טשיפֿערן אויסנומעריט
און אין פֿערשטאַט־שטיטאַל אַריין אָפּגעפֿירט.
און טאַמער גיט טויט נאָר אַ שאַרפֿערן בלאָז,
נעמט מען פֿון אונדז שוין באַציימנס די מאָס —
באָס לעבעדיקן לייב.

טאַרנאָוו

דער מאַרטשין-באַרג און דער שטשעלעצקי,
די קלויסטער-שפיצן און דער געלער בעטלער,
פלאַקאָטן אויף די ווענט, אין אַ "מאַטשעיאָוקע" אַ סטודענט,
מיט אַ שירעם און אַ קראַכער שפּאַנט דער שטאַלצער שטעטלער.

דורך די פּלאַנטן פֿון דער באַן אַ דאַרסמאַן מיט אַ קאַן,
צו דעם שטעקן צונעקניפט אַ זעקעלע מיט קעז,
יידעלעך מיט פּעק און בערגלייט מיט די העק,
פּראָפּעסאָרן מיט די צוויקערס אויף די געז.

אויף קראַקאָוסקער-גאַס, אַ קראַקאָוויאַטשעק מיט אַ פּאַס,
סיקלינגט דער זעבל און די שפּאַרן בליצן,
אין אַ פּיאַקער בליצט פֿאַרביי אַ דאַמע, רייציק בלאַס,
אַך, געבן אירע פּיסלעך איצט צו זיצן.

פּריצעלעך מיט הינט, דער לאַשטשענדריקער ווינט
טשעפעט זיך צו זייער גאַרניטאָר,
די פּירשטן אין אַ שלעפּ, אין די בלוזע קעפּ
אַקאַדעמיקער מיט גלאַט-פֿאַרקעמטע האַר.

צו דעם הייליק אָרט אַ שוואַרצער וואַגן פֿאַרט,
סינויגט זיך צו דער ערד דער גאַנצער פּאַרק,
יידענעס באַס טויער, פֿון רויטע קאַלינעס דער טרויער,
ווי אַ פּויגל-שרעקער שטאַרט דער שלאַס פֿון מאַרטשין-באַרג.

צי זאָל איך מײַך פֿאַרבאַרגן

צי זאָל איך מײַך פֿאַרבאַרגן ערגיץ־וואו
און וויינען שטיל, דעם קאָפּ אַראָפּגעבויגן,
און אויסווישן צוריק די מידע אויגן,
וואָס האָבן קיינמאַל, קיינמאַל נישט קיין רו?

און לאָזן וואַנדערן אוועק מיין בליק,
ווי ביז אַהער, אין גרויע, גרויע ווייטן,
און וואַרפֿן אים דערנאָך אויף אַלע זייטן,
אין קראַנקער אומרו יאָגן זיך נאָך גליק? —

צי זאָל איך מײַך אַ וואַרף טון ווילד אַריין
אין מיטן גאַס, מיט אָנגעצונדיגע אויגן
און ברומען, ווי אַ טיגערין, פֿון פּיין,

די דוכנדיקע נאָזלעכער צעפֿלויגן? —
צי זאָל איך ערגיץ־וואו פֿאַרגראָבן זיין,
און וויינען שטיל, דעם קאָפּ אַראָפּגעבויגן...

מאיר שטיקער

ג'ר'ק

גליק וועט קומען אין א שאַפּנעליק,
אין ווייכן שאַרד פֿון זיידנס און פֿון וואָל.
אין גאָלד און הייטערקייט פֿון אויסגעשמרעקטע בערג,
אין בליאַסק פֿון וואַסערלעך אין פֿלאַכן און אין טאָל.

זיין בליק וועט צערטלען פֿרעמדע ווינקעלעך.
גענעזונג וועט אַ שפּרייטן פֿון זיין מויל
און ווי אַ סאַרנע מיט אַ וואונד אין האַרצן
פֿאַלן אויף מיין בעט ווי פֿון אַ קויל.

מאָראַלִיזאַטאָריש רִיד

שלאַגט נישט קיין פֿערד. באַשווערט נישט קיין טישן מיט צו שווערער
לאַסט.

איר זאָלט נישט אָפּבריען די זון מיט אויגן אייערע אָן ברילן.
קושט דעם מענטש, די לבנה און די שטיינער אויף דער גאָס.
פֿאַרטראַכט זיך, ווי הילפֿלאַז און איינזאַם עס זענען טרער און תפילה.

זעט, ס׳זאָל דער האַלדז נישט פֿייניקן דעם קאַלנער, ס׳איז אַ שאַד.
נישט שטערט מיט פענעם גרויזאַמע די אומשולד פֿון פּאַפּיר.
באַפֿרייט דאָס וואַסער פֿון העלישן זאָט.
לאַזט נישט וויינען אין די נעכט פֿאַראיינזאַמט דאָס קלאַוויר.
פֿאַרוואָס טוט אייך נישט באַנג:
די הילצערנע באַנק,
די לאַמפּ, די שפּין,
אָונטיקע אויגן, וואָס זענען גרין.

פֿאַרטיליקט נישט קיין פֿייגל. האַקט נישט קיין בויער, שלאַגט נישט
דאָס קיגד.

נישט קויפֿן זאָלט איר בלומען פֿאַר די גירלס פֿון שאַנטאַן.
זאָל אייך צום האַרצן זיין דער ווינט
און דאָס פֿינקלדיקע פינטעלע פֿון אַערפֿלאַן.

געדענקט, אַז נישט באַוויינען זאָלט איר מער דעם האַרבסט.
און דעם שניי.

צו וואָס פֿאַרבלוטיקן דאָס אייגענע האַרץ?
עס טוט דאָך וויי... .

דער וועג

...און לאנג וועט דער וועג זיין — מיט שפיציקע דראָטן.
די סעדער און בייטן — מיט שטאַנגען פֿאַרצוימט ;

אין שקר, אין שטאַלענע קייטן געפֿאַנגען,
וועט ליגן דער חלום, וואָס דו האָסט געטרוימט ...

וועט שמאַכטן דיין גומען אויף ביטערן וואָגל
און לעכצן מיט רחמים נאָך קוועלנדיק וואַסער ...

זיי וויסן: מיט רויך איז געפֿילט אַט דער לאַגל,
וואָס ס'טראָגט דיר אין פֿאַלשקייט אַנטקעגן דיין האַסער ...

מינכן, תרפ"ג

בער שנאפער

דאָס לעמעלע

ר. א.

און אָט איז האַלין און אָט עקידה.
און אָט איז חלף אויך שוין דאָ.
אויף קרבן גרייט מיר וואַרטן ביידע —
נאָר לעמעלע איז נאָך נישטאָ.

און אָט איז זון — אַ ברוסט צום זיינן
און אָט איז טאָג נאָך יונג און בלאָ.
און קיינער וויל פֿון אונדז זיך לייגן —
און לעמעלע איז נאָך נישטאָ.

און קיינער וויל פֿון אונדז אַהיימגיין,
און קיינער וויל נישט בלייבן דאָ.
און קיינער קאָן פֿון אונדז נישט גרייט זיין —
און לעמעלע איז נאָך נישטאָ.

און אָט איז שטריק און קויש אויף ביינער.
און אָט איז זאק אויף טלאָ און קלאָ.
און אָט איז פֿייער שוין געלייגט אויף שטיינער
און לעמעלע איז נאָך נישטאָ.

און אָט איז באלד שוין טאָג פֿאַרנאָנגען.
און אָט איז נאָכט — אַ שוואַרצע קראָ.
און מיר, מיר זענען אויך פֿאַרנאָנגען —
און לעמעלע איז אליין נישטאָ.

ביבליאגראפיע

אדלער יעקב (געב. 1877 אין דינעוו) — זכרונות, 1907. געקליבענע
לידער, 1924 א. א.

איזולאנד ראובן (געב. 1884 אין ראדאמישל) — פֿון מיין
זומער, 1922.

אימבער שמואל יעקב (געב. 1889 אין סאסעוו) — וואָס איך
זינג און זאָג, 1907. אסתרקע, 1911. אין יידישן לאַנד, 1912. רויזנבלעך-
טער, 1914. היימלידער, 1918. וויקטאָריא, 1920. וואַלד אויס, וואַלד
אײן, 1920. געקליבענע דיכטונגען, 1921 א. א.

אשענדאָרף ישראל (געב. 1909) — אין אַ גרויסער, פֿרעמדער
שטאָט, 1932.

באָמזע נחום (געב. 1906) — אין טעג פֿון דער וואָך, 1929.
באַראַש אשר (געב. 1889) — יידישע לידער אין גאַליצישע צײַט-
שריפֿטן; אין בוכפֿאַרם פֿאַרעפֿנטלעכט גאָר זײַנע העברעאישע ווערק.

גראָס נפתלי (געב. 1895 אין קילעמיי) — פּסאַלמען, 1919.
לידער, 1920. דער וויסער רייטער, 1929. יידן, 1929.

גרינבערג אורי צבי (געב. 1894 אין בילקאמען) — ערניץ אויף
פֿעלדער, 1915. אין צײַטנס רויש, 1919. פֿאַרנאַכטנאָלד, 1921.
מעפֿיסטאָ, 1921. אין מלכות פֿון צלם (אַלבאַטראַס), 1923. עטלעכע
לידערביכער אויף העברעאיש.

דעמביצער סאַלאָמאָן (געב. 1888) — לעבנסקלאַנגען, 1907.
פֿאַרלוירענע וועלטן, 1910. פֿון מינע טעג, 1911. וואַלקן, 1912.
שוואַרצע בלעטער, 1913. פֿאַרקלונגענע צײַטן, 1924 א. א.

האַלפֿערן משה לייב (געב. 2. יאנואר 1886 אין זלאָטשעוו) ●
געשט. 31. אויגוסט 1932 אין גוויאַרק) — אין גוויאַרק, 1919. די
גאַלדענע פּאַווע, 1924.

האַרְאָוויץ בער (געב. 1895) — פֿון מיין היים אין די בערנ, 1919.
זיה פֿון דער עיר, 1920 א. א.

●

ווירטה מיכל (געב. 1877 אין לעמבעריק ● געשט. 1919 אין וויזן)
— ווירטה איז דער באַנרינדער פֿון דער מאָדערנער יידישער ליריק אין
נאַליציע; אין בוכפֿאַרם גאַרנישט פֿאַרעפֿנטלעכט.

וועבער ה. (געב.) — לידער אין „צושטייער“, 1930 און אין
„ליטעראַרישע בלעטער“.

●

טעלער י. ל. (געב. 1912) — סימבאָליק, 1930.

●

לי מלכה (געב. 1904) — לידער, 1932.

לייבל דניאל (געב. 1891) — אין גרינעס לאַמפֿנשיין, 1922 א. א.
לעווי יוסף הלל (געב. 1891) — יוגנטוועלטן, 1913. דאָס אַלטע
ליד, 1914. פֿרומע געוואַנגען, התר״פ. אַלטע און נייע לידער, 1927.

●

מעסטעל יעקב (געב. 1884) — פֿאַרהלומטע שעהען, 1909.
א ליבעסליד, 1911. וויטא חיזד, 1913. סאָלדאַטן און פֿאַיאַנלירער,
1930. א. א.

●

נאָדיר משה (געב. 1885 אין נאַראַיעוו) — ווילדע רויזן, 1915.
פֿון מענטש צו מענטש, 1919. אין ווילדן ווערטער־וואַלד, 1919. אויף
געלעכטער, 1919. דערלאַנג אַהער די וועלט, ברושוי!, 1930. א. א.

נייגרעשל מענדל (געב. 1903) — אין שוואַרצן מלכות, 1924.
געצעלטן, 1930. קיילעכדיקע טעג, 1935.

●

פֿאַגעל דבורה (געב. 1902) — טאַג־פֿיגורן, 1930. מאַנעקינען,
1934. א. א.

פֿאַלק יוסף (געב. 1889) — לידער אין לעמבעריקער. מאַגבלאַט־
און „צושטייער“.

●

- קאַרן רחל ה. (געב. 1898) — דאַרף, 1928.
- קעניגסבערג דוד (געב. 1891 אין בוסק) — לידער, 1912. סאַך
 נעמן, 1913. נייע לידער (אין ש. י. אימבערס 'inter arma', 1918.
 הונדערט סאַגעטן, 1921. קינדס טויטגלידער (אין ״ווארשעווער אַלמאַ-
 נאַך״), 1923.
-
- ראַוויטש מלך (געב. 1893 אין רעזעס) — אויף דער שוועל,
 1912. רואינגנראָה, 1917. שפינאַזא, 1918. נאַקעטע לידער, 1921.
 דער קרן פֿון אַלע מיינע לידער, 1922. פּרעהיסטאָרישע לאַנדשאַפֿטן,
 1924. די פֿיר זייטן פֿון מײן וועלט, 1928. א. א.
-
- שטאַלצענבערג אַבא (געב. 1905) — לידער אין ייִדיש־אַמערי-
 קאַנישע צייטשריפֿטן (״אינזל״, 1926, ״צוקונפֿט״ א. א.).
- שטאַק פֿראַדל (געב. 1890) — לידער אין ייִדיש־אַמעריקאַנישע
 צייטשריפֿטן און אין ע. קאַרמאַנס אַנטאָלאָגיע ״ייִדישע דיכטערנס״, 1928.
 שטיקער מאיר (געב. 1905) — לידער אין צייטשריפֿטן.
- שימעל משה (געב.) — לידער אין ״ליטעראַרישע בלעטער״,
 ״גלאַבוס״ א. א.; אין בוכפֿאַרם פֿאַרעפֿנטלעכט נאָר זיינע פּוילישע לידער.
- שינדלער אליעזר (געב. 1892) — דערנער, 1912. פֿון סטעפֿ
 און ישוב, 1922. א קוואַל זיך וינגט, 1924. שירים און איבערזעצונגען,
 1927. לידער, 1929. א. א.
- שנאפער בער (געב. 1903) — אַפּשוים, 1927. מײן שטאַט, 1932.
 מעשה און ליד, 1934.

אַנאָנסן

מענדל נייגרעשל: קיילענדיקע מענ • לידער • פרייו 1:50 שילינג
באַשמעלן בא: *farlag a. b. cerata, wien, 20. bezirk, jägerstraße 3*

אליעזר שינדלער: לידער • פרייו 1:50 זלאָטע • וואָס פֿעלקער
דערציילן • פרייו 1 זלאָטע • באַשמעלן בא:
farlag „grinke bajmelech“, wilno, stefanska 24

דר. שלומה בירנבוים: אַ ייִדישקייט און לשון; ב ייִדיש
ווערטערבוך • צו באַקומען אין אלע גרעסערע ייִדישע בוכהאַנדלונגען

לייענט די
משערנאוויצער בלעטער
רעדאַקטער ש. א. סופר • א. *tschernowitzer bleter, cernauti, jazulii 4a*

אַבאָנירט די „שמעגן“

אַבאָנאַמענט־פרייו 3 זלאָטעס אַ יאָר • אַדרעס:
mgr. maks tabak, stanislawów, piramowicza 3

לייענט און קויפֿט
ליטעראַרישע בלעטער
רעדאַקטער־אַרויסגעבער: נחמן מייל • אַדרעס:
literarische bleter, warszawa, grzybowska rr. 24

דער פֿאַרלאַג א. ב. צעראַטאַ. ווין, גרייט צו צום דרוק אָן אַנטאַלאַניע:

וואָס מען זינגט און זאָגט
וועגן דער ייִדישער שפראַך